

22. juli-senteret

Fordypningstekst

Katastrofeekspertene

Av Stine Furan, 22. juli-senteret.

Publisert i juni 2020.

I 2012 kom rapporten *Katastrofeekspertene*, en rapport om å leve videre etter Utøya 22. juli 2011. Rapporten ble utarbeidet av en ekspertgruppe bestående av ni ungdommer som opplevde terrorangrepet. Initiativet til gruppen kom fra en av ungdommene. Barneombudet søkte om og fikk tildelt midler fra Helsedirektoratet for å utarbeide rapporten. De tre guttene og seks jentene i ekspertgruppen var 16 og 17 år gamle da gruppen startet opp. I ekspertgruppen representerte ungdommene seg selv, ikke AUF.

Ungdommene er eksperter på livet etter et terrorangrep, de har førstehåndskompetanse på hva som er viktig etter en hendelse som terrorangrepet 22. juli. Ekspertgruppen delte sine personlige erfaringer fra hvordan de opplevde å bli ivaretatt av blant annet skolen og hjelpeapparatet. De delte også erfaringer fra hvordan de opplevde møter med pressen og oppfølgingen fra bistandsadvokater.

Målet med rapporten var å samle inn kunnskap som kan bidra til at barn og unge som opplever alvorlige personlige katastrofer kan få best mulig oppfølging og tilrettelegging.

Hva sier ekspertene?

Ungdommene i ekspertgruppen er kritiske til å bli presentert som én gruppe med identiske opplevelser av 22. juli og tiden etterpå. Hver person som overlevde Utøya har sin opplevelse av det som skjedde, sine individuelle behov og sin egen historie. Likevel kan deres ulike erfaringer samlet sett gi grunnlag for råd om hvordan man best ivaretar behovene til barn og unge i krise. Ungdommene deler av sine erfaringer om hvordan de ble møtt på skolen, av media, hvilke helsetilbud de fikk og hvordan livet med venner og familie var i tiden etter. Ungdommene er fra ulike steder i landet og rapporten sier derfor også noe om variasjon i oppfølgingen lokalt.

22. juli-senteret

I løpet av de siste årene har det kommet mange publikasjoner som omhandler terroren 22. juli 2011. Funn fra forskning og evalueringen etter den psykososiale oppfølgingen etter Utøya sammenfaller med ungdommenes erfaringer. I 2016 møttes katastrofeekspertene på nytt for å snakke om hvordan det gikk med dem fem år etter terrorangrepet, fire år etter siste møte i ekspertgruppa. Noen av temaene fra den første rapporten var mindre relevante fem år etter, mens andre temaer, som for eksempel hjelpeapparatets oppfølging av ungdommene og familiene, var minst like relevante i 2016 som de var fem år tidligere.

Kildeliste

Barneombudet. (2017) *Katastrofeekspertene. Å leve videre etter Utøya 22.07.2011*.
<https://www.barneombudet.no/uploads/documents/Publikasjoner/Fagrappporter/Katastrofeekspertene-A-leve-etter-Utoya.pdf>